

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 11-12-2025

Mødedato Torsdag d. 11. december 2025 kl. 08:00

Mødested Lokale 121

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - 11. december 2025.....	4
Status på kapitalpleje pr. 31. oktober 2025.....	5
Tønder Andelsboligforening, afd. 8. Låneoptagelse, kommunal garantistillelse og lejeforhøjelse.....	6
Udbudsplan 2026.....	9
Tilbageskødning af Ternevej 12, Rømø.....	10
Opdatering af sundhedsberedskabsplan for Tønder Kommune.....	12
Godkendelse af projektforslag på 9 MW elkedel ved Løgumkloster fjernvarme.....	14
Løgumkloster Fjernvarme - Kommunegaranti 9,5 mio. kr. Elkedel.....	16
Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til reovering af Hartmannsvej 5.....	17
Godkendelse af betalingsvedtægt for Tønder Spildevand A/S.....	18
Udkast for forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027.....	20
Selektiv nedrivning - gebyr for behandling af nedrivningsplaner.....	22
Forslag til Lokalplan nr. 214-310 og Kommuneplantillæg nr. 175-310 for Sine Sportsefterskole.....	24
Endelig vedtagelse af Lokalplan nr. 198-610 og Kommuneplantillæg nr. 164-610 for Tønder Station.....	26
Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til proces for Rømø Udviklingsplan.....	28
Principvedtagelse af omlægningsplan vedr. Aftale om Grønt Danmark (Den Grønne Trepert).....	30
Resultatkontrakt Rømø-Tønder Turistforening.....	33
Resultatkontrakt Tønder Erhvervsråd.....	35
Beskæftigelsesplan 2026 efter høring.....	37
Kvalitetsstandard for servicelovsydelser 2026.....	39
Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til Tønnisgård - Dannet af Havet.....	41
Lukket: Salg af fast ejendom.....	42
Underskriftsark.....	43

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-5-24

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - 11. december 2025

00.22.00-P35-5-24

Sagsfremstilling

Orientering fra borgmesteren.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

- Samarbejdsplaner mellem Tønder Gymnasium og Tønder Handelsskole
- Dansk Tysk Beredskabssamarbejde
- Resultaterne af de vejledende VE-afstemninger
- Erhvervsservice
- Der følger en endelig orientering om DBI rapport vedr. Kongsmark

Punkt 3: Status på kapitalpleje pr. 31. oktober 2025

00.01.00-S00-2-19

Beslutningstema

Orientering om status for Kapitalpleje pr. 31. oktober 2025

Sagsfremstilling

I henhold til kommunens finansielle strategi skal Økonomiudvalget 2 gange årligt orienteres om afkastet på den samlede kapitalforvaltning.

Tønder kommunes samlede kapitalforvaltning er udlagt til Danske Bank. Kapitalforvalteren udarbejder månedsvise rapporter, som viser afkastet på beholdningen af obligationer og aktier.

Kommunen har en samlet beholdning pr. 31. oktober på 316,1 mio. kr., som fordeler sig med 259,2 mio. kr. i obligationer, 55,9 mio. kr. i aktier og 0,9 mio. kr. kontant. Beholdningen har en samlet varighed på 1,84 år.

Afkastet har år til dato været 3,32 % svarende til en stigning i markedsværdi på 8,8 mio. kr. Porteføljens samlede afkast i perioden 2010-2025 har pr. 31. oktober 2025 været 28,31 %.

Akkumuleret afkast siden start

Økonomi

Jf. den finansielle strategi skal anbringelserne være indenfor følgende rammer:

- Danske stats- og realkredit obligationer - andel: 70-100 % med en maksimal varighed på 3 år.
- Den samlede ramme for ovenstående aktivklasse er mindst 70 % og højst 100 %.
- Investment grade - som er virksomhedsobligationer med begrænset kreditrisiko - andel: 0-20 %
- Aktier - andel 0-20 %
- Den samlede ramme for ovenstående aktivklasser er maks. 30 %

Indstilling

Fagchefen for Økonomi og Løn indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Rapport fra Danske Bank Asset Management

Punkt 4: Tønder Andelsboligforening, afd. 8. Låneoptagelse, kommunal garantistillelse og lejeforhøjelse

03.02.00-G01-4-25

Beslutningstema

Der skal træffes beslutning om godkendelse til optagelse af kreditforeningslån og godkendelse af lejeforhøjelse i forbindelse med et projekt om udskiftning af tag. Forvaltningen lægger op til afslag på godkendelse af den ansøgte kommunegaranti, da betingelserne herfor ikke vurderes opfyldt.

I henhold til den politiske kompetenceplan for Tilsynet med det støttede boligbyggeri, ligger kompetencen til at godkende udstedelse af pantebrev ved optagelse af lån og godkendelse af huslejestigninger over 5 % af gældende husleje hos Økonomiudvalget.

Kompetencen til at godkende kommunal garanti for lån til ekstraordinære renoveringsopgaver ligger hos Kommunalbestyrelsen.

Historik

Tønder Andelsboligforening, afd. 8 består af 64 boliger beliggende Lærkevej 9-31, 18-48, Ryttervej 3, 12-16 15-19, 18-24, 21, 23, Svinget 20, 43-47, Leonhardtsvej 1-17, Krum-Om 1-9 og 2-6.

Det er alene de 20 boliger beliggende Ryttervej 12-16, Leonhardtsvej 1-17 og Krum-Om 1-9 og 2-6, der er omfattet af projektet med udskiftning af tag.

I 2021 godkendte Kommunalbestyrelsen, i forbindelse med udskiftning af tag på de resterende 44 boliger, optagelse af et 30-årigt kreditforeningslån lån 7.886.000 kr., kommunegaranti 48,81 % og huslejelejestigning 7,92 %.

I 2023 er der udsendt en ny vejledning på området som indskærper, hvornår en kommune lovligt kan yde kommunegaranti ifm. låneoptagelse til renovering af almenboliger. På baggrund af de indskærpede regler på området har Kommunalbestyrelsen i oktober 2024 givet afslag på kommunegaranti i en tilsvarende sag, hvor Skærbæk Boligforening havde ansøgt om låneoptagelse mv. til udskiftning af vinduer og døre.

Sagsfremstilling

Salus Boligadministration har på vegne af Tønder Andelsboligforening, afd. 8 fremsendt ansøgning til godkendelse af optagelse af kreditforeningslån, kommunal garantistillelse og godkendelse af lejeforhøjelse.

Projektet er beregnet til at koste 6,5 mio. kr. Finansiering af projektet sker ved optagelse af et 30-årigt kreditforeningslån 2,8 mio. kr., anvendelse af afdelingens egne henlæggelser 3,0 mio. kr., og anvendelse af egen trækingsret 750.000 kr.

Projektet er godkendt af afdelingens beboere på et ordinært afdelingsmøde den 25. august 2025.

Organisationsbestyrelsen har på et møde den 23. september 2025 godkendt økonomi, optagelse af realkreditlån samt tilskud fra egen trækingsret.

Projektet afleder en lejeforhøjelse på 12,65 %. Lejemålenes størrelse er mellem 66 m2 og 105 m2. Det betyder at et lejemål på 66 m2 vil stige fra 4.535 kr. med 573 kr. til 5.108 kr., og et lejemål på 105 m2 vil stige fra 6.030 kr. med 762 kr. til 6.792 kr.

Salus Boligadministration har henvist til, at der er tale om ekstraordinært renoveringsarbejde, som er nødvendigt for at opretholde en nutidig standard i boligerne. Huslejestigningen vurderes ikke at have negativ effekt på den fremtidige udlejning. Afdelingen er en attraktiv afdeling uden tomgang. Renoveringsarbejdet er nødvendigt for at forebygge fugt, skimmelsvamp, træggener og et stigende varmeforbrug, der kan skabe alvorlige bygningsmæssige problemer.

I 2023 er der udsendt ny vejledning om kommunal garanti efter Almenboliglovens § 98 for lån til ekstraordinær renovering af almene boliger. Vejledningen præciserer, under hvilke betingelser en kommune lovligt kan yde kommunegaranti til låneoptagelser ifm. arbejder, der kan anses at have karakter af ekstraordinær renovering. Ordinær udskiftning af tag, der ikke skal afhjælpe påtrængende byggetekniske problemer, vurderes hovedsageligt som ordinære renoveringsarbejder.

Finansiering af renoveringsarbejder i almene boliger skal som udgangspunkt ske ved, at der henlægges til fremtidige arbejder. Midlerne skal derved være tilstede, når udgiften afholdes. Henlæggelsernes størrelse fremgår af den lovpligtige 30-årige vedligeholdelsesplan. Af denne fremgår, hvilke arbejder der planlægges gennemført, hvornår de planlægges gennemført, og hvad udgiften forventes at udgøre.

Af regnskabet for 2024 fremgår, at afd. 8 har henlæggelser til planlagt vedligehold pr. m², der er lavere end landsgennemsnittet for 2023.

Der er efterslæb på henlæggelser, og lånene optaget i forbindelse med tidligere renoveringssager forårsager, at afdelingen i en lang årrække ikke vil have mulighed for at finansiere nødvendige renoveringsarbejder med kreditforeningslån, med mindre kommunen garanterer for lån.

På baggrund af oplysninger i sagen har forvaltningen ikke grundlag for at vurdere, at arbejderne er foranlediget af påtrængende byggetekniske problemer, eller en af de andre undtagelsesvise arbejder der er angivet i Social- og Boligstyrelsens vejledning. Betingelserne for lovligt at kunne yde kommunegaranti efter almenboliglovens § 98 vurderes derfor ikke opfyldt.

Høring

Tilsynets vurdering og udkast til indstilling har været fremsendt i høring hos Salus Boligadministration. Salus Boligadministration har fremsendt høringssvar, og i særskilt mail henvist til relevant lovgrundlag.

Det er tilsynets vurdering, at det af Salus Boligadministration henviste lovgrundlag hjemler mulighed for belåning, men ikke at belåningen skal ske med kommunal garanti.

Kommunal garanti som ikke er stillet med hjemmel i almenboligloven påvirker kommunens låneramme.

Økonomi

Nuværende kommunegaranti i afd. 8 udgør pr. 31. december 2024 65,42 %, eller 4,6 mio. kr.

For det nye kreditforeningslån på 2,8 mio. kr. kræver kreditforeningen 100 % i kommunegaranti.

Kommunegarantiprocenten beregnes som den procentdel af realkreditlånet, som på tidspunktet for lånets optagelse får pantsikkerhed ud over 60 % af ejendommens(-enes) værdi. Værdien er beregnet af långiver.

Ifølge lånebekendtgørelsen henregnes garantier for almene boliger, som er udstedt med hjemmel i almenboliglovgivningen, udenfor kommunens låneramme.

Lovgrundlag

Lov om almene boliger §§ 29 og 98, og driftsbekendtgørelsens § 79.

Indstilling

Fagchefen for Politik og Strategi indstiller,

at ansøgning om 30-årigt kreditforeningslån 2,8 mio. kr. godkendes,

at den afledte huslejestigning 12,65 % godkendes,

at der gives afslag på ansøgning om 100 % kommunal garanti, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Ansøgning af 07.10.2025 fra Salus Boligadministration

Redegørelse for garantiudmåling

Høringssvar fra Salus af 21/11 2025

Opfølgende mail fra Salus af 24/11 med hjemmelshenvisning

Punkt 5: Udbudsplan 2026

88.00.04-G01-1-25

Beslutningstema

Godkendelse af udbudsplanen for Tønder Kommunes indkøb af varer og tjenesteydelser, hvor en eksisterende aftale enten udløber og skal fornyes i løbet af 2026, eller hvor et nyt udbudsområde planlægges konkurrenceudsat i løbet af 2026.

Historik

Et udkast til udbudsplanen har været behandlet på fagchefmøder med deltagelse af kontraktejerne (fagchefer) og kontraktfacilitatorerne (udbudskonsulenter) med henblik på at kvalificere planen.

Strategi

Udbudsplanen understøtter DK2020 Klimahandleplanen ”Vores Klimahandleplan” og Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan, da fastsættelse af relevante krav i udbud og indkøb gennem aftaler er centrale redskaber til at realisere bæredygtige ambitioner og grøn omstilling. Ved hvert udbudsområde foretages en vurdering af, hvordan disse hensyn kan indarbejdes i udbudsmaterialet og sikre, at Tønder Kommune tænker krav til miljø og bæredygtighed ind i nye udbud.

Sagsfremstilling

Udbud & Indkøb har udarbejdet en udbudsplan for 2026 på baggrund af:

- nuværende aftaler inden for levering af varer og tjenesteydelser til Tønder Kommune med kontraktudløb i 2026 eller 2027 og
- aftaler der eventuelt overgår til udbud gennemført i regi af Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) eller Sydjysk Indkøbsfællesskab (SIF).

Udbudsplanen er en dynamisk rammeplan: Den har til formål at identificere og afsætte ressourcer til de vare- og tjenesteydelsesområder, der skal konkurrenceudsættes, eller hvor stillingtagen til konkurrenceudsættelse vil finde sted i 2026. Der kan i løbet af året ske fravigelser og komme ad hoc udbud til på baggrund af den løbende udvikling i Tønder Kommunes forbrug af varer og tjenesteydelser. Dette er indkalkuleret i prioriteringen af ressourcerne i Udbud & Indkøb.

Ved gennemførelsen af de anførte udbud på udbudsplanen 2026 er det forudsat, at nogle af udbuddene løftes i regi af Sydjysk Indkøbsfællesskab, der er et indkøbsfællesskab mellem Aabenraa Kommune, Haderslev Kommune, Sønderborg Kommune, Vejen Kommune, Varde Kommune og Tønder Kommune. På andre områder løftes udbudspligten ved, at Tønder Kommune tilslutter sig nationalt forpligtende eller frivillige aftaler gennem SKI. Der vil i hvert enkelt tilfælde blive foretaget en vurdering af hvilken fremgangsmåde, der bedst imødekommer Tønder Kommunes behov i henhold til Udbuds- og Indkøbspolitikken.

Udbudsplanen for 2026 indeholder i alt 19 udbudsområder, hvor langt hovedparten er genudbud af eksisterende aftaler. I det omfang udbudsteamet har deltaget i udbud af IT-kontrakter er disse medtaget i udbudsplanen.

Lovgrundlag

Udbudsloven og Tønder Kommunes udbuds- og indkøbspolitik.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at udbudsplanen for varer og tjenesteydelser godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Udbudsplan 2026

Punkt 6: Tilbageskødning af Ternevej 12, Rømø

13.06.05-G01-5-25

Beslutningstema

I denne sag skal det beslattes, om Tønder Kommune skal tilbageskøde Ternevej 12, Havneby, 6792 Rømø.

Historik

Parcelhusgrunden, der ligger på Ternevej 12, Havneby, 6792 Rømø, blev første gang solgt i december 2007. Grunden blev tilbagekøbt af Tønder Kommune i december 2010, fordi daværende ejer ikke havde planer om snarligt opførsel af et parcelhus.

Den ubebyggede grund blev igen solgt til nuværende ejer med overtagelse den 1. marts 2012.

Sagsfremstilling

Der er på parcelhusgrunden, Ternevej 12, Rømø, tinglyst en deklaration om byggepligt og en tilbagekøbsret. Tønder Kommune har, mere end 13 år efter salget af byggegrunden endnu ikke modtaget en ansøgning om byggetilladelse.

Der er 2 gange fremsendt orienteringer om byggepligten til grundejer - hhv. den 13. juni 2018 og den 20. oktober 2022. Det fremgår af orienteringerne, at byggepligtsfristen er fastsat til den 1. marts 2016.

I orienteringerne er grundejer blevet bedt om at fremlægge planer med den ubebyggede grund. Det ses ikke, at grundejer har reageret på Tønder Kommunes orienteringer.

Grundejer har nu henvendt sig med en anmodning om tilbageskødning af byggegrunden til Tønder Kommune.

Ternevej 12, Rømø, er beliggende i et parcelhuskvarter ud til vej og med skel op mod en anden bebygget parcelhusgrund. Ternevej 12, Rømø, henligger i dag som uberørt og bevokset af efterhånden større træer og buskads. Byggegrunden er udlagt til åben-lav bebyggelse.

På Rømø er der for nuværende 5 ledige byggegrunde, hvoraf 2 grunde skal anvendes til tæt-lav bebyggelse jf. plangrundlaget. Ud af de 3 tilbageværende grunde er 1 reserveret.

Med udgangspunkt i grundejers anmodning er der 2 mulige scenarier:

1. Kommunalbestyrelsen forlænger byggefristen eller giver tilladelse til videresalg af grunden
2. Kommunalbestyrelsen beslutter, at der skal ske tilbageskødning af grunden.

Baseret på den lange tidshorisont hvor grunden har stået tom, fra 2007 til udgangen af 2025, samt det få antal ledige grunde til åben-lav bebyggelse, foreslås det, at grunden tilbageskødes og sættes til salg. Grunden skal tilbageskødes i den oprindelige stand. Ifølge den tinglyste servitut er det den nuværende ejer af grunden, der skal afholde alle omkostninger ved tilbageskødning af grunden.

Økonomi

Byggegrunden tilbageskødes til den pris, som ejeren har betalt for den, 84.922 kr. inkl. tilslutningsafgifter. Eventuelle omkostninger til rydning af grunden og handelsomkostninger modregnes tilbageskødningsprisen, og en eventuel merpris faktureres til den nuværende ejer.

Prisen for tilbageskødning anslås at udgøre i alt ca. 10.000 kr. inkl. moms og afgift.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme, §1.

Indstilling

Fagchefen for Borger-, Digital- & Ejendomsservice indstiller,

at det besluttes, at byggegrunden tilbageskødes til Tønder Kommune, og
at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Udklip - Ternevej 12, 6792 Rømø

Punkt 7: Opdatering af sundhedsberedskabsplan for Tønder Kommune

29.30.10-P15-1-24

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til den opdaterede sundhedsberedskabsplan for Tønder Kommune.

Historik

Den 22. december 2021 godkendte Kommunalbestyrelsen Sundhedsberedskabsplanen. Del 1 af planen skal opdateres en gang pr. valgperiode, mens Del 2, som indeholder indsatsplaner, actioncards og kontaktlister, opdateres løbende.

Sagsfremstilling

Tønder Kommunes sundhedsberedskabsplan skal anvendes i forbindelse med håndtering af større ulykker, katastrofer eller lignende hændelser med sundhedsmæssige konsekvenser for kommunens borgere.

Planen skal først og fremmest sikre en effektiv varetagelse af opgaver for de syge, ældre og handicappede borgere under Voksen Socialområdet, Sundhedsafdeling, Pleje og Omsorg samt Sundhedsplejen. Ud over disse opgaver, skal planen sørge for, at kommunen kan yde akut krisestøtte ved den psykosocial indsats og støtte regionen ved massevaccination og større førudskrivning af patienter.

Sundhedsberedskabsplanen tager udgangspunkt i de 6 anbefalede hovedafsnit i Sundhedsstyrelsens vejledning fra maj 2023.

- Kriseledelse
- Aktivering og drift af krisestyringsorganisation
- Situationsforståelse, overblik og informationshåndtering
- Koordination af handlinger og ressourcer
- Krisekommunikation
- Fortsat drift og genopretning

Forvaltningen har revideret Tønder Kommunes nuværende sundhedsberedskabsplan, der blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 22. december 2021. Den reviderede plan er udarbejdet på baggrund af en risiko- og sårbarhedsanalyse, der er gennemført i 2025 i samarbejde med Haderslev Kommune, Aabenraa Kommune og Brand & Redning Sønderjylland.

Planen er opdelt i to overordnede dele af én samlet plan:

Del 1: Sundhedsberedskabsplanen – en beskrivelse af krisestyringsorganisationen, aktivering af krisestaben og hvordan kommunen koordinerer handlinger og ressourcer samt krisekommunikation

Del 2: Indsatsplaner, Actioncards og Kontaktlister - denne del beskriver konkrete procedurer for håndtering af specifikke opgaver og funktioner

Sammenlignet med den tidligere plan er de væsentligste ændringer i den nye plan knyttet til den psykosociale indsats. Ændringerne bygger blandt andet på Aabenraa Kommunes erfaringer fra togulykken i august 2025.

Den reviderede sundhedsberedskabsplan har været i høring i Region Syddanmark, Brand & Redning Sønderjylland og nabokommunerne, samt fremsendt til rådgivning i Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen har bemærket, at Tønder Kommunes sundhedsberedskabsplan er grundig og velgennemarbejdet og lever op til bekendtgørelsen om planlægning af sundhedsberedskabet. Planen fremstår overskuelig, handlingsorienteret og let anvendelig, med relevante og handlingsanvisende actioncards samt en tydelig sammenhæng til kommunens generelle beredskab.

Sundhedsstyrelsen havde også flere specifikke forslag til justeringer, som er blevet indarbejdet i planen. De øvrige bemærkninger fra regionen, Brand & Redning Sønderjylland og nabokommunerne blev også indarbejdet i planen.

Afslutningsvis bemærkes, at sundhedsberedskabsplanen fortsat vil være en del af krisestyringsøvelser og løbende bliver afprøvet i den forbindelse.

Lovgrundlag

- Bekendtgørelse om planlægning af sundhedsberedskabet
- Sundhedsloven
- Bekendtgørelsen af beredskabsloven
- Lov om epidemier m.v. (epidemiloven)

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at sundhedsberedskabsplan godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Sundhedsberedskabsplan 2026 - 2029 Del 1 (UDKAST 26112025)

Sundhedsberedskabsplan 2026 - 2029 Del 2 Indsatsplaner Actioncards og Kontaktlister (UDKAST 26112025)

Oversigt over høringssvar til Sundhedsberedskabsplan 2026-2029

Punkt 8: Godkendelse af projektforslag på 9 MW elkedel ved Løgumkloster fjernvarme

13.03.18-P20-2-25

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes om projektforslaget for etablering af 9 MW varmepumpe kan godkendes.

Historik

Løgumkloster fjernvarme forsyner ca. 1.650 forbrugere og har følgende produktionsanlæg:

- Gaskedel til spidslast på 10 MW
- Gasmotor til mellemlast på 7 MW
- Træpillekedel til grundlast på 2,1 MW
- 3 varmepumper til grundlast på 1,2 MW, 3,1 MW og 5,1 MW
- Solvarme anlæg til grundlast på 10 MW

Sagsfremstilling

Løgumkloster Fjernvarme A.M.B.A har indsendt projektforslag om etablering af en 9 MW elkedel. Denne skal fungere som alternativ til den eksisterende gaskedel og dermed hjælpe med at minimere behovet for anvendelse af fossil energi. Elkedlen skal bidrage til en mere fleksibel og klimavenlig varmeproduktion, hvor varme kan produceres på el i perioder med lav elpris og høj produktion fra vind og sol.

Elkedlen kan hurtigt startes og stoppes og dermed hjælpe med at skabe stabilitet i elnettet, ved at stille anlægget til rådighed for elnetselskabet, mod betaling. Varme fra elkedlen kan lagres i akkumuleringstanken og anvendes ved behov, hvilket øger forsyningssikkerheden og robustheden i vinterdriften.

Den samlede varmeproduktion i Løgumkloster er ca. 32.500 MWh årligt, og vinterens spidsbelastninger kan nå op til 8 MW. Gaskedlen anvendes primært til spidslast, men er omkostningstung både i drift og vedligehold – også når den ikke er i brug. Samtidig forventes en nedgang i solfangerproduktionen pga. reparationer, hvilket øger behovet for fleksibel kapacitet.

Samfundsøkonomisk fordelagtigt

Projektet er samfundsøkonomisk rentabelt. Beregninger viser en samlet projektfordel på 14 mio. kr. over en 20-årig periode. En følsomhedsanalyse viser, at selv ved lavere elpriser og mindre drift er der stadig en fordel på 2,7 mio. kr. i den 20 årige periode.

Skulle elkedlen, mod forventning komme til at stå stille og dermed ikke generere overskud, vil de finansielle udgifter medføre en årlige merudgift for fjernvarmekunderne på ca. 300 kr., hvilket vurderes som acceptabelt i forhold til den grønne gevinst og den øgede forsyningssikkerhed.

Klimamål og verdensmål

Projektet understøtter Tønder Kommunes Klimahandleplan, herunder målet om CO₂-neutralitet i 2030 og udfasning af naturgas. Elkedlen bidrager til en mere bæredygtig og fleksibel varmeforsyning baseret på grøn el.

Projektet vurderes at understøtte FN's verdensmål:

- **Mål 7: Bæredygtig energi** – ved at fremme anvendelsen af vedvarende energikilder og reducere afhængigheden af fossile brændsler.
- **Mål 13: Klimaindsats** – ved at reducere CO₂-udledning og styrke modstandsdygtigheden i energi systemet.

Økonomi

Der er ansøgt om kommunegaranti på 9,5 mio. kr.

Lovgrundlag

Projektbekendtgørelsen

Varmeforsyningsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at projektforslaget godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025, pkt. 5:

Indstillingen anbefales

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Tilrettet projektforslag anlægsinvestering plus 20% Elkedel Løgumkloster

Punkt 9: Løgumkloster Fjernvarme - Kommunegaranti 9,5 mio. kr. Elkedel

13.03.00-A00-2-25

Beslutningstema

Der skal tages stilling til kommunegaranti på 9,5 mio. kr. til lån til etablering af el-kedel til fortrængning af gaskedel.

Sagsfremstilling

For at sikre en fremtidig omstilling fra fossile brændsler til vedvarende energi har Løgumkloster Fjernvarme udarbejdet et projektforslag til "Etablering af el-kedel til fortrængning af gaskedel".

Når Løgumkloster Fjernvarme har maksimal behov for at levere varme leveres dette af gaskedel/gasmotorer. Eftersom gaskedlen står til udfasning, ønskes den erstattet af en el-kedel. El-kedlen er med til at optimere driften på el-nettet og dermed give en lavere produktionspris på fjernvarme. Fjernvarmen antager, at den vil komme til at levere ca. 25 % af varmen afhængig af de øvrige produktionsenheder. El-kedler er en vigtig forbruger i elnettet, eftersom der bliver tilkoblet mere VE-energi til el-nettet.

Det forventes at naturgas forbruget til gaskedlen kan fortrænges helt med en elkedel.

Økonomi

Løgumkloster Fjernvarme har pt. 6 kommunegarantier med en samlet restgæld på 68,759 mio. kr. De samlede garantier ultimo 2024 til fjernvarmeværker i Tønder Kommune udgør 295,322 mio. kr.

I overensstemmelse med Tønder Kommunes administrationspraksis opkræves der 1% af garantisummen i stiftelsesprovision. Stiftelsesprovision opkræves i forbindelse med låntagning. Efter ekstern kreditvurdering primo 2024 er den løbende garantiprovision fastsat til 0,55 %. Efter administrativ vurdering af de seneste årsregnskaber fastholdes dette.

Indstilling

Fagchefen for Økonomi og Løn indstiller,

at der bevilges en kommunegaranti på 9,5 mio. kr. til etablering af el-kedel,

at der opkræves stiftelsesprovision på 1 % samt løbende garantiprovision på 0,55%, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Ansøgning om kommunegaranti

Punkt 10: Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til renovering af Hartmannsvej 5

82.18.00-G00-1-25

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes en beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til renovering af Hartmannsvej 5, Tønder (tidligere Reva Landlyst).

Sagsfremstilling

I samarbejde med Socialområdet og ledelsen af borgertilbuddene på Second Hand og Vidåværkstedet har Ejendomsservice arbejdet på en renovering af Hartmannsvej 5, med henblik på at gøre ejendommen klar til at flytte Second Hand og borgertilbuddene fra Hartmannsvej 1 til Hartmannsvej 5.

Renoveringen indebærer ombygning og renovering af lokalerne, så de svarer til de behov tilbuddet har, både hvad angår faciliteter til de borgere, der er beskæftiget i Second Hand, de administrative funktioner der flytter med, samt butiksarealet til genbrugsbutikken, herunder etablering af en elevator så hele bygningen er tilgængelig.

Renoveringsopgaven har været udbudt i 7 fagentrepriser og kommunen har nu modtaget de forskellige bud på opgaverne. Kontraktindgåelse afventer politisk godkendelse af anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb.

De indkomne bud beløber sig samlet set til 3,8 mio. kr. ex. moms.

Finansiering sker ved en anlægsbevilling på 3,8 mio. kr. ex. moms af anlægsbudgettet afsat til ejendomsrenoveringer (tidl. FM-anlægsbudget).

Projektet udføres som en del af kommunens ejendomsstrategi, der med flytningen af tilbuddet fra lejede lokaler på Hartmannsvej 1 til egne lokaler på Hartmannsvej 5, opnår en samlet besparelse på ca. 700.000 kr. årligt.

Besparselsen som består af husleje og forbrugsafregning indgår i indfrielsen af den politisk besluttede besparelse på bygningsdrift (FM-puljen).

Økonomi

Der er tidligere afsat 9,0 mio. kr. til renoveringer af kommunens ejendomme med afsæt i Kommunens ejendomsstrategi, og der resterer et anlægsbudget på 4,7 mio. kr., hvorfra de 3,8 mio. kr. søges frigivet til Hartmannsvej 5.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Beskæftigelse og Service indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til Hartmannsvej 5 på 3,8 mio. kr.

at det i budget 2025 afsatte rådighedsbeløb frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025, pkt. 6:

Indstillingen anbefales

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 11: Godkendelse af betalingsvedtægt for Tønder Spildevand A/S

06.00.05-G01-3-25

Beslutningstema

I denne sag skal besluttes, om ny betalingsvedtægt for Tønder Spildevand A/S kan godkendes. Den reviderede betalingsvedtægt indeholder en del ændringer. De fleste ændringer er redaktionelle ændringer så som tydeligere formulering og opdateringer til ny lovgivning.

Forvaltningen har gennemgået udkastet og fundet at den overholder legalitetsprincippet, hvilket betyder at forvaltningen har påset at gældende regler er overholdt.

Ændringer der kan medføre økonomisk gene for borgere, virksomheder eller Tønder Kommune er vendt med Tønder Spildevand A/S som har fremsendt uddybet begrundelse og hjemmel til ændringerne.

Historik

Tønder Spildevand A/S gældende og nuværende betalingsvedtægt, er godkendt af Kommunalbestyrelsen den 17. december 2015. Betalingsvedtægten trådte i kraft 1. januar 2016.

Tønder Spildevand A/S har fremsendt et udkast til en ny betalingsvedtægt, som skal afløse den eksisterende. Betalingsvedtægten sætter rammerne for Tønder Spildevand A/S' opkrævninger, i forbindelse med håndtering af spildevand fra tilsluttede forbrugere.

Udkastet til den nye betalingsvedtægt ønskes godkendt, således at den kan træde i kraft pr. 1. januar 2026. Det er Kommunalbestyrelsen der skal godkende betalingsvedtægten.

Sagsfremstilling

En betalingsvedtægt indeholder betingelser for spildevandsforsyningsselskabets levering af spildevandshåndtering over for de tilsluttede forbrugere. Derved vil vedtægten også have en betydning for borgere og kommende bygherre i Kommunen.

I udkastet for Tønder Spildevands' nye betalingsvedtægt, er blandt andet følgende ændringer:

I forhold til byggemodninger:

- Hvis udstykningen ikke gennemføres som forudsat, har byggemodneren pligt til at overtage det interne spildevandsanlæg, og dække alle Tønder Spildevand A/S' direkte og indirekte omkostninger i forbindelse med etablering af anlægget
- I forbindelse med Tønder Spildevand A/S' etablering af spildevandsanlæg til brug for områder der byggemodnes, kan det være nødvendigt at etablere spildevandsanlæg på privat grund. I sådanne tilfælde skal Tønder Spildevand A/S vederlagsfrit have stillet et areal til rådighed af byggemodneren. Hvis en ændret benyttelse af arealet, hvor ledningerne er placeret, gør det nødvendigt at foretage ledningsarbejder, betales omkostningerne hertil af grundejeren.

Ovenstående kan have en økonomisk betydning for byggemodneren, dog er ændringen juridisk gyldig idet der ikke er hjemmel til at forsyningen betaler for det interne ledningsnet på en storparcel, som ikke bliver udstykket som forudsat. Det er derfor nødvendigt at overdrage det til byggemodneren mod betaling af alle etableringsomkostninger.

I forhold til flytning af og arbejder på ledninger ejet af Tønder Forsyning A/S:

- Flytning af ledninger: Hvis Tønder Spildevand A/S' ledninger, herunder også tilslutninger til brug for andre ejendomme, skal flyttes, enten permanent eller midlertidigt på grund af forhold hos ejendommens ejer, skal ejendommens ejer betale omkostninger forbundet med flytningen.

- Arbejder på Tønder Spildevands ledninger: Arbejder på Tønder Spildevand A/S' ledninger på en tilsluttet ejendom, som er nødvendiggjort af en ændret benyttelse af ejendommen, betales af grundejeren.

Ovenstående kan have økonomisk betydning for borgere, virksomheder eller Tønder Kommune, dog er ændringen juridisk gyldig, idet betaling for ledningsarbejder/flytning af ledninger, skyldes at gæsteprincippet ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor grundejeren selv har en interesse i ledningsanbringelsen. Når gæsteprincippet ikke finder anvendelse, skal grundejeren selv betale for arbejder, som skyldes grundejerens forhold.

Økonomi

Betalingsvedtægten omhandler økonomiske forhold, for borgere eller virksomheder der er tilsluttet forsyningen.

Tønder Kommune er berørt af betalingsvedtægten i kraft af kommunalt ejede ejendomme og vejarealer, samt eventuelle byggemodninger.

Lovgrundlag

Spildevandsbetalingsloven - Bekendtgørelse af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at udkastet til ny betalingsvedtægt godkendes, og

at udkast for ny betalingsvedtægt videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalg, den 2. december 2025, pkt. 11:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

UDKAST - Betalingsvedtægt for Tønder Spildevand 3.0 2.0.pdf

Punkt 12: Udkast for forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027

06.00.05-P15-3-24

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027 skal sendes i 8 ugers offentlig høring.

Historik

Ifølge lovgivningen skal en spildevandsplan indeholde eksisterende og planlagte spildevandsanlæg, samt afgrænsning af de enkelte kloakoplande. Ligeledes skal en spildevandsplan være i overensstemmelse med kommuneplanen og understøtte de udpegede områder, hvis disse skal kloakeres.

Med tideligere vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 133-510 og lokalplan nr. 167-510, blev et området nord for Skærbæk udlagt til aflastningsområde. Med planen blev det muligt at etablere blandt andet større udvalgsbutikker.

I forslag til tillæg 11 for gældende spildevandsplan, udlægges dette område i Skærbæk til fremtidig spildevandskloakering.

Sagsfremstilling

Med forslag for tillæg 11 til Spildevandsplan 2018-2027, udlægges et mindre område i det nordlige Skærbæk til fremtidig kloakering. Området er afgrænset af nuværende matrikel nr. 2557 Skærbæk ejerlav, Skærbæk. Tillægget er med til at understøtte realiseringen, af den tidligere vedtaget lokalplan nr. 167-510 som udlagde området til aflastningsområde.

Status for området er, at det ikke er en del af spildevandsplanen, men vil med dette tillæg optages til fremtidig kloakering. Dette betyder, at områdets fremtidige bebyggelse får håndteret sanitært spildevand af forsyningsselskabet, mens regnvand fra befæstede arealer (tage m.m.) skal håndteres med egen privat løsning.

Tillægget danner det planmæssige grundlag for at inddrage et nyt kloakeringsområde i gældende spildevandsplan og at Tønder Spildevand A/S kan etablere de nødvendige ledningsanlæg og tekniske foranstaltninger til at sikre forsyning af området.

En vedtaget spildevandsplan udgør det juridiske grundlag for at udbygge og vedligeholde de offentlige spildevandsanlæg indenfor de økonomiske rammer, der er gældende for Tønder Spildevand A/S. Derudover udgør Spildevandsplanen grundlaget for, at grundejerne inden for kloakerede områder forpligtes til at tilslutte spildevand til det offentlige kloaksystem, samt til at betale tilslutnings- og vandafledningsbidrag. Endelig er en vedtaget spildevandsplan grundlaget for meddelelse af tilslutningstilladelser til virksomheder.

Forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027, er blevet screenet efter Miljøvurderingslovens bestemmelser omhandlende planer. Screeningsens afgørelse er, at tillægget ikke vurderes at få væsentlig indvirken på miljøet og derfor ikke skal gennemgå en fuld miljøvurdering.

Strategisk indsats for Tønder Kommune

Tillægget understøtter Verdensmål nr. 3 "Sundhed og trivsel", nr. 6 "Rent vand og sanitet" og nr. 14 "Livet i havet".

Økonomi

Tillægget har ingen økonomisk betydning for Tønder Kommune.

Lovgrundlag

Miljøbeskyttelsesloven

Spildevandsbekendtgørelsen

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Direktøren for Teknik, Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027 sendes i 8 ugers offentlig høring, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025, pkt. 7:

Indstillingen anbefales.

Udvalget erklærede Hans Schmidt (C) inhabil. Hans Schmidt deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning

Udvalget erklærede Hans Schmidt (C) for inhabil, hvorfor han ikke deltog i behandlingen af sagen.

Indstillingen anbefales.

Bilag

Udkast for forslag til tillæg 11 for spildevandsplan 2018-2027 - Skærbæk Nord - Udlægning af nyt kloakopland - 18-11-2025

Punkt 13: Selektiv nedrivning - gebyr for behandling af nedrivningsplaner

07.17.18-G01-195-25

Beslutningstema

Det skal besluttes, om Tønder Kommune skal indføre gebyr for behandling af nedrivningsplaner ved selektiv nedrivning.

Historik

Tønder Kommune har fået en ny myndighedsopgave med ophæng i "klimaplan for grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" fra 2020.

Formålet med nedrivningsplaner er, at farligt affald håndteres korrekt og at øge mængden af materialer, der kan nyttiggøres fra bygge- og nedrivningsarbejde. Altså at flere ressourcer kan recirkuleres i byggesektoren såsom fx mursten fra nedrivningsarbejder.

Sagsfremstilling

Fra 1. juli 2025 er der krav om selektiv nedrivning ved totalnedrivning af bygninger over 250 m². Kommunen skal behandle og godkende nedrivningsplaner, hvilket medfører øgede administrative opgaver. Selektiv nedrivning har øget fokus på nyttiggørelse af materialer fra bygge- og nedrivningsarbejdet. Kommunens opgaver forbundet med sagsbehandling af nedrivningsplaner kan finansieres fuldt ud via gebyr i henhold til de nye regler.

Anmeldere af nedrivninger skal udarbejde planer for bygge- og nedrivningsarbejdet, hvor det skal beskrives, hvordan farligt og forurenede affald håndteres, ligesom der skal udpeges en miljø- og ressourcekoordinator, som er ansvarlig for at sikre øget nyttiggørelse af de materialer, som er egnet hertil. Endelig skal det fremgå, at bygge- og nedrivningsarbejdet udføres af autoriserede firmaer.

Kommunen har myndighedsopgaver i forhold til:

- Behandling og godkendelse af nedrivningsplaner.
- Tilsyn med korrekt håndtering af affald og materialer.

I 2025 har Tønder Kommune indtil medio november behandlet 180 anmeldelser om bygge- og anlægsaffald. Hvis reglerne om selektiv nedrivning var indført fra årsskiftet, ville 30 sager have været omfattet af selektiv nedrivning.

Antallet forventes at være stigende i de kommende år, da udviklingen af byggeaffaldssager er kraftigt stigende. Antallet af anmeldelser om bygge- og anlægsaffald har de forrige 4 år været:

2022: 57 sager

2023: 91 sager

2024: 148 sager

2025: 180 sager til medio november.

Allerede på det årlige dialogmøde med håndværkere, entreprenører samt bygge- og anlægsbranchens rådgivere i november 2023 orienterede forvaltningen om ændringer i lovgivningen vedr. byggeaffald. På dialogmødet den 27. november 2024 deltog Miljøministeriet og gav et fyldigt oplæg om styrket affaldstilsyn. Forvaltningen vil også på årets dialogmøde den 11. december 2025 orientere om byggeaffald og denne sagsfremstilling.

Forvaltningen har kontaktet Haderslev, Aabenraa og Sønderborg Kommune. Aabenraa har oplyst, at det er vedtaget at opkræve gebyr for behandlingen. Haderslev har oplyst, at spørgsmålet skal behandles på næste møde i kommunalbestyrelsen og at fagudvalget og Økonomiudvalget har anbefalet indstillingen om at indføre gebyr. Sønderborg Kommune er ikke vendt tilbage endnu.

Økonomi

Opgaven varetages efter ”forurener betaler”-princippet og kan finansieres via et gebyr, som fastsættes af kommunen. Gebyret fastsættes på baggrund af de faktiske omkostninger og reguleres årligt på baggrund af faktisk ressourceforbrug og forventet udvikling. Afregningsformen vil være den samme som for f.eks. afregning for anvisning af erhvervsaffald og anmeldelse af jordflytninger. Forvaltningen forventer et tidsforbrug på 2-3 timer pr. sag.

Med baggrund i antal sager i 2025 forventes der øget administrative opgaver svarende til 60-90 timer, som kan gebyrfinansieres.

Gebyret for sagsbehandling af nedrivningsplaner forventes tilsvarende gebyret for anmeldelse af jordflytninger, som i 2025 er 634 kr.- pr. time.

Såfremt Tønder Kommune ikke indfører gebyret vil udgiften til løsning af opgaven tages fra den ordinære drift, som blev tilført 250.000kr./årligt i budget 2026-2029.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse nr. 496 af 21. maj 2024, § 37. – Håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde.

Indstilling

Direktøren for Teknik/ Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at gebyret vedtages, og

at Tønder Kommunes gebyrblad gældende pr. 1. januar 2026 opdateres, og

at sagen sendes videre til behandling i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025, pkt. 14:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 14: Forslag til Lokalplan nr. 214-310 og Kommuneplantillæg nr. 175-310 for Sine Sportsefterskole

01.02.05-P16-16-25

Beslutningstema

Det skal besluttes om forslag til Lokalplan nr. 214-310 og Kommuneplantillæg nr. 175-310 for Sine Sportsefterskole skal sendes i offentlig høring i 4 uger.

For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen.

Sagsfremstilling

Forslag til Lokalplan nr. 214-310 og Kommuneplantillæg nr. 175-310 for Sine Sportsefterskole er klar til at blive sendt i offentlig høring.

Lokalplanen skal sikre, at sportsefterskolen SINE er rustet til fremtidige krav og forventninger til efterskoler inden for lokalplanens rammer. Det er et centralt mål, at lokalplanen muliggør realisering af både konkrete udvidelsesbehov og den nødvendige omstillingsparathed i forhold til ændringer i lovgivning og standarder for faciliteter. Aktuelt er der ved lokalplanens udarbejdelse et presserende behov for etablering af en ny dansesal, hvilket ikke kan imødekommes under det nuværende plangrundlag. På længere sigt kan der endvidere opstå behov for at opføre værkstedsfaciliteter til undervisningsbrug i forbindelse med en kommende skolereform og heraf ledte projekter.

Lokalplanen fastholder anvendelsen i området til offentlige og rekreative formål. Lokalplanen har derudover til formål at fastlægge placeringen af ny bebyggelse i området, herunder til en ny dansesal.

Områdets brede anvendelse opretholdes som hidtil og fastlægges derfor til rekreative og offentlige formål, nærmere betegnet efterskole med brede undervisningsformål. Planområdet skal desuden rumme privat service og liberalt erhverv, herunder kontor- og serviceerhverv samt boliger.

Lokalplanområdet ligger syd og vest for ådalsforløbet i Løgumgård, som en del af det større sports- og rekreative område vest for kommunevejen, Ved Dammen. Lokalplanområdets afgrænses mod vest og syd af Åved Plantage, mod nord ligger et beplantningsbælte og marker i drift og mod øst afgrænses området af boldbaner og øvrige sportsfaciliteter i tilknytning til Klosterhallerne. Længere mod øst afgrænses det samlede sports- og rekreative område af et beplantningsbælte langs Ved Dammen.

Der er til planforslagene udarbejdet en screening i henhold til lov om planer programmer og projekter, som afgøre at planerne ikke er fuld miljøvurderingspligtige. Screeningsafgørelsen offentliggøres samtidig med at lokalplanen og kommuneplantillægget sendes i høring.

Det er vurderet at planerne har en udformning og størrelse som gør at 4 ugers høring er tilstrækkelig.

Sagen behandles sideløbende på Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget i forhold til kommuneplantillægget men samles under et punkt i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 175-310 for Sine Sportsefterskole sendes i offentlig høring i 4 uger, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 8:

Indstilling anbefales.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at forslag til Lokalplan nr. 214-310 for Sine Sportsefterskole sendes i offentlig høring i 4 uger, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025 pkt. 8:

Indstilling anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

LP 214_310 KPT 175_310 SMV_SINE

Punkt 15: Endelig vedtagelse af Lokalplan nr. 198-610 og Kommuneplantillæg nr. 164-610 for Tønder Station

01.02.05-P16-14-24

Beslutningstema

Det skal besluttes, om Lokalplan nr. 198-610 og Kommuneplantillæg nr. 164-610 for Tønder Station skal endelig vedtages og offentliggøres.

For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen.

Sagsfremstilling

Lokalplan nr. 198-610 og Kommuneplantillæg nr. 164-610 for Tønder Station er klar til endelig vedtagelse.

På Teknik- og Miljøudvalgsmødet den 6. december 2023 blev det besluttet, at der skulle nedlægges § 14 forbud mod nedrivning af en perronoverdækning på Tønder Station. I den forbindelse er lokalplan nr. 198-610 for Tønder Station blevet udarbejdet.

Lokalplanforslaget har til formål at sikre Tønder Stations ydre fremtræden samt perronoverdækningerne. Lokalplanforslaget muliggør derudover, at stationsbygningen kan anvendes til andre formål herunder Tønder Festival musikkens Hall of Fame.

Lokalplanforslaget og kommuneplantillægget har været i 4 ugers høring. I forbindelse med høringen er der indkommet 6 bemærkninger. En er fra regionen, som gør opmærksom på en mangel i forbindelse med forureningskortlægningen. Museum Sønderjylland ønsker, at en overskrift vedr. museumsloven ændres. Bemærkningerne har medført mindre redaktionelle ændringer, som ikke har yderligere betydning for lokalplanen.

En nabo gør indsigelse mod lokalplanen i forhold til parkering og støj. Indsigelsen medfører ingen ændringer i lokalplanen.

DSB og Banedanmark har indsendt bemærkninger vedrørende bevaringsbestemmelserne, som ønskes afgrænset til stationsbygningen samt perronoverdækningerne, i forhold til at sikre mulighed for jernbanedriften. Flere dele af bemærkningerne har medført en præcisering af, hvad der ønskes bevaret i bestemmelserne. Bestemmelser om beplantning og stier er ændret fra at være bevarende til at være mere åbne bestemmelser, som skal sikre et trygt miljø.

Formanden for ejendomsfonden Tønder Station har fremsendt en positiv bemærkning til lokalplanen. Bemærkninger er vedlagt som bilag.

Sammen med lokalplanforslaget og kommuneplantillægget er der udarbejdet en screening, som konkluderer, at planerne ikke er miljøvurderingspligtige. Screeningen er ikke blevet påklaget.

Forslag til kommuneplantillæg og lokalplansforslaget har samme afgrænsning og skal behandles som et samlet dagsordenspunkt i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 164-610 for Tønder Station endeligt vedtages, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 7:

Indstilling anbefales.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at forslag til Lokalplan nr. 198-610 for Tønder Station endeligt vedtages, og at indstillingen videregendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025 pkt. 10:

Indstilling anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Lokalplan nr 198-610 og kommuneplantillæg nr 164-610 m screening

A - Liste til bemærkninger indsigelser

Punkt 16: Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til proces for Rømø Udviklingsplan

01.00.05-P16-1-18

Beslutningstema

Under punktet meddeles anlægsbevilling og rådighedsbeløb til den videre proces for Rømø Udviklingsplan

Historik

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. marts 2019 Rømø Udviklingsplan

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte den 4. marts 2024 den foreslåede proces for revision af Rømø Udviklingsplan.

Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget godkendte den 3. november 2025 Mulighedsstudiet for området ved Rømø Gl. Skole herunder finansiering af forbedring af klimaskærm

Sagsfremstilling

Der er i løbet af 2025 pågået et arbejde sammen med følgegruppen for Rømø Udviklingsplan og ekstern rådgiver om de indledende øvelser for at lave en revision af Rømø Udviklingsplan fra 2019.

I følgegruppen sidder der repræsentanter fra Rømø Lokalsråd, Rømø-Tønder Turistforening, Destination Sønderjylland, Tønder Erhvervsråd, Handelsforeningerne på Rømø, Naturstyrelsen, Nationalpark Vadehavet, Tønningård, Rømø Havn, Færgeriet og virksomhedsrepræsentanter for udlejning/centre m.v..

Følgegruppen har mødtes ca. fire gange i løbet af 2025 og der har som del af arbejdet bl.a. været afholdt et stort offentligt dialogmøde den 16. juni på Enjoy Resort med over 165 deltagende borgere. Mødet blev afholdt for at sikre, at alle med interesse i Rømø (Øboerne, borgere, politikere, lokale virksomheder, foreninger, osv.) havde mulighed for at bidrage med ideer, holdninger og ønsker til øens fremtid. Der har også været afholdt bilaterale møder med henholdsvis grundejerforeningerne på Rømø og Rømø Lokalsråd for at blive klogere på, hvad forskellige interessentgrupper er optaget af.

Ekstern rådgiver er nu i gang at bearbejde input fra den foreløbige proces og målet er at identificere de overordnede temaer, der skal danne fundamentet for en revideret udviklingsplan der skal godkendes af Kommunalbestyrelsen i 2026. I de kommende måneder vil følgegruppen for Rømø Udviklingsplan i tæt samarbejde med rådgiver og kommunens forvaltning arbejde videre med at formulere en konkret vision og strategier for Rømøs udvikling. Når det indledende arbejde er på plads ønskes der afholdt (minimum) endnu et dialog/borgermøde for at sikre, at udviklingsplanen bliver bygget på et solidt og fælles fundament.

Der lægges op til, at den reviderede Rømø Udviklingsplan tager udgangspunkt i Rømøs DNA herunder et fortsat fokus på turismeudviklingen, men også et øget fokus på at understøtte den lokale identitet og bosætningen på Rømø samt, at der i en fremtidig plan arbejdes med at udpege og afgrænse fremtidige geografiske udviklingsområder i forhold til bebyggelse/fritidsanvendelse og tilsvarende, så den også bliver en fysisk plan fremadrettet som rettesnor for udviklingen af Rømø.

I regi af Rømø Udviklingsplan er der også udført et mulighedsstudie for Rømø Medborgerhus i et samarbejde mellem Tønder Kommune, lokalrådet og DOMEA. Der skal i 2026 også arbejdes videre med konklusionerne fra studiet og konkrete løsninger for medborgerhuset. Som opfølgning på Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalgets beslutning den 3. november 2025 om Mulighedsstudiet lægges op til en finansiering af den foreslåede forbedring af klimaskærmen med udskiftning af vinduer og tagrender.

De løbende processer faciliteres af en ekstern rådgiver, som bidrager til såvel involveringen samt udarbejdelse af den endelige revision af Rømø Udviklingsplan sammen med de fysiske udlægsrammer.

Økonomi

Den foreslåede forbedring af klimaskærmen med udskiftning af vinduer og tagrender beløber sig til i alt ca. 525.000 kr.

Der er pt. frigivet samlet 1.583.600 kr., og pt. et samlet forbrug på 1.715.952 kr. Der kan i 2025 søges frigivelse af afsat anlægsmidler op til 3.976.400 kr.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at der meddeles anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 750.000 kr., og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 9:

Indstilling anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 17: Principvedtagelse af omlægningsplan vedr. Aftale om Grønt Danmark (Den Grønne Trepert)

01.00.00-100-1-24

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om Tønder Kommunes omlægningsplan jævnfør Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om implementering af et Grønt Danmark (den grønne trepart) kan godkendes.

Historik

Aftale om implementering et Grønt Danmark der er indgået mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL af 13. december 2024.

Tønder Kommune blev primo 2025 udpeget som medlem af Lokal Trepert Vidå-Kruså og Lokal Trepert Vadehavet. Parallelt med dette valgte man i Tønder Kommune at nedsætte en Lokal Lokal Trepartsgruppe (LLT) med repræsentanter fra Landbruget, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen og Tønder Kommune. Dette for at sikre indsatsen forankres helt lokalt i Tønder Kommune.

LLT har været vært ved lodsejermøder vedr. Grøn Trepert i henholdsvis Skærbæk (18. august 2025), Tønder (19. august 2025), Øster Højst (den 21. august) og Agerskov (den 25. august 2025). Derudover har der været afholdt åben borgerrettet konference vedr. Grøn Trepert og arealanvendelse den 25. september 2025.

Den 3. oktober indsendte Tønder Kommune forslag til skitseprojekter og øvrige indmeldte projekter til behandling i Lokal Trepert Vidå-Kruså og Lokal Trepert Vadehavet, som derefter har været verificering hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Sagsfremstilling

Ifølge rammeaftalerne om Aftale om et Grønt Danmark skal kommunalbestyrelserne senest i december 2025 principvedtage omlægningsplanerne. I praksis betyder det, at kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanerne, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte sig, at Tønder Kommune og henholdsvis den Lokale Trepert Vidå-Kruså og Den Lokale Trepert Vadehavet arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen. Realisering af de enkelte projekter er baseret på frivillig deltagelse af de berørte lodsejere, som bliver kompenseret for deres deltagelse med kompensation for værditab og evt. mulighed for at erhverve erstatningsjord. Herefter vil projekterne skulle gennemgå den sædvanlige myndighedsbehandling og opnå endelig godkendelse.

Omlægningsplanen, der godkendes, er et aktuelt øjebliksbillede af den 3. oktober 2025, der er verificeret af Lokal Trepert Vidå-Kruså, Lokal Trepert Vadehavet samt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Der gøres opmærksom på, at der kan være sket mindre ændringer i den dynamiske omlægningsplan på nuværende tidspunkt.

Det er besluttet, at det er kommunerne der har ansvaret for den konkrete udmøntning af den politiske trepartsaftale. Det skal ske via den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen. I Tønder Kommune har den nedsatte Lokale Lokale Treparts-Gruppe (LLT) været dybt involveret i det konkrete arbejde vedr. udpegning af bl.a. kollektive skitseprojekter og identificering af naturpotentialeområder.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målindfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Den dynamiske omlægningsplan er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitser til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjord og skovrejsning, samt omlægningsplanernes

bidrag til mere natur. Omlægningsprojekter som har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagt, har i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes placering er offentligt kendt. Anderledes forholder det sig med skitseprojekterne, som har undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. De er heller ikke myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres. Det er altid muligt at tilgå den aktuelle status for omlægningsindsatsen via MARS, men Tønder Kommune har, får at sikre et samlet og overskueligt overblik over omlægningsindsatsen, udarbejdet en vedhæftede omlægningsplan for Tønder Kommune. Se bilag 1.

Omlægningsplanen viser hvilke projekter i Tønder Kommune der bidrager til omlægningsplanen for Lokal Trepert Vidå-Kruså og Lokal Trepert Vadehavet .

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der foreligger ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Tønder Kommune har med omlægningsplanen pt. meldt 7.706 ha ind til staten. Der dækker over både igangværende projekter, skitseprojekter og mindre lavbundsprojekter meldt ind af privatpersoner.

Naturpotentialer i omlægningsplanen

Omlægningsplanens udpegning af naturpotentialeområder i Tønder Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og sammenhængende naturområder fremgår også af omlægningsplanen Bilag 1. Arealerne består af to potentialeområder på samlet 9.431 ha. Tønder Kommune vil fra 2026 og frem gå i dialog med en række forskellige fonde og interessenter for afklaring af finansiering/partnerskab i det videre arbejde med naturpotentialeområder i omlægningsplanen.

Lodsejerinvolvering

Kommunen har i løbet af august måned 2025 afholdt 4 lodsejermøder om arealomlægningerne, i henholdsvis Skærbæk, Tønder, Agerskov og Øster Højst. Derudover har der været afholdt en åben, borgerrettet konference om Grønt Trepert og Arealanvendelse i september 2025, i Tønderhallerne. Det var til møderne muligt at stille spørgsmål og bidrage med forslag til potentielle projekter. Der var god tilslutning med ca. 700 fremmødte og positiv interesse for sagen. Kommunen har også løbende udsendt breve via E-Boks til alle relevante lodsejere med informationer om det pågående arbejde med den grønne trepart. Der har i processen været et tæt lokalt samarbejde mellem Tønder Kommune, de lokale landbrugsorganisationer, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer sekretariatskommunen omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Tønder Kommune i samarbejde med Naturstyrelsen med lodsejerne om at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen om nødvendigt.

Lovgrundlag

Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024

Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.

Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.

Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægnings-planerne skal levere på.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at udvalget principvedtager, at der arbejdes videre med projekterne i omlægningsplanen for Tønder Kommune, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning for Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 3:

Indstilling anbefales.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, den 2. december 2025, pkt. 13:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Omlægningsplan 2025_Grøn Trepert

Punkt 18: Resultatkontrakt Rømø-Tønder Turistforening

24.05.00-S49-1-20

Beslutningstema

Der skal tages stilling til udkast til resultatkontrakt mellem Tønder Kommune og Rømø-Tønder Turistforening for 2026.

Historik

Af kommissoriet for aktør-effektanalyse på erhvervs- og turismeområdet fremgår, at der skal udarbejdes scenarier for fremtidig organisering af erhvervs- og turismefremmeindsatsen. Analysen har været behandlet i Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget samt i Økonomiudvalget. I august 2025 godkendte Økonomiudvalget de 3 scenarier. Scenarie 2 omhandler kravspecifikationerne for Tønder Erhvervsråd og Rømø-Tønder Turistforenings opgaveløsning for Tønder Kommune.

Sagsfremstilling

Klima, Vækst og Udviklingsudvalget besluttede den 3. november, at forvaltningen skal udarbejde udkast til resultatkontrakt for 2026.

I udkastet er der taget udgangspunkt i kravspecifikationen, som er vedtaget af Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget. Både kravspecifikationen samt udkastet til resultatkontrakt har ophæng i Tønder Kommunes Erhvervs- og Turismestrategi.

Der er ligeledes taget udgangspunkt i aktør- og effektanalysens gennemgang af de forskellige aktørers opgaver. For eksempel, at den internationale markedsføring udføres af Destination Sønderjylland og VisitDenmark. Tønder Kommune støtter Destination Sønderjylland med ca. 1,4 mio. kr. årligt. Dette ligger udover støtten i resultatkontrakten som kanaliseres videre til Rømø-Tønder Turistforening.

Udover scenariet med kravspecifikationer har Økonomiudvalget vedtaget yderligere 2 scenarier. Der skal oprettes en afdeling til erhvervsservice i Tønder Kommune. Denne afdeling vil få ansvaret for kommunens samlede Erhvervs- og Turismestrategi. Afdelingen vil ligeledes stå for den direkte kontakt med kommunens virksomheder i forhold til myndighedsbehandlinger. Herudover vil afdelingen have ansvar for Tønder Kommunes dialog og samarbejde med øvrige offentlige aktører.

Der oprettes et erhvervsstrategisk forum. Forummet vil fungere som den primære rådgiver og sparringspart på erhvervs- og turismeområdet herunder strategi og indsatser. Indenfor rammerne af Erhvervs- og Turismestrategien skal Erhvervsstrategisk Forum bidrage med nye perspektiver, fokus, ressourcer og opbakning til indsatser og tiltag, som løfter det lokale erhvervsliv og de lokale rammevilkår for arbejdet. Det vil desuden fungere som rådgivende organ for borgmesteren og Kommunalbestyrelsen i Tønder Kommune.

Disse nye tiltag omfatter opgaver som i dag i større eller mindre grad udføres af Rømø-Tønder Turistforening. Der er derfor tale om et vist opgavefraval.

To forskellige scenarier for at honorere Rømø-Tønder Turistforening for effektivering af resultatkontrakten:

1: Et grundtilskud på 2,75 mio. kr. for opgaverne i resultatkontrakten og 500.000 kr. til drift af turistkontor i Tønder by. Samlet 3,25 mio. kr. i tilskud.

2: Uændret grundtilskud som i 2025 på 3.058 mio. kr. samt 500.000 kr. til drift af turistkontor i Tønder. Samlet 3.558 mio. kr. i tilskud.

Økonomi

Rømø-Tønder Turistforening modtager i 2025 tilskud på 3.558 mio. kr., heraf er 500.000 kr. øremærket til drift af turistkontor i Tønder by.

Destination Sønderjylland modtager 1.438 mio. kr. i kontingent/markedsføringstilskud.

Lovgrundlag

Lov om dansk turisme, kommunalfuldmagten

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at udkast til resultatkontrakt anbefales,
at udvalget vælger finansieringsmodel, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget.

Beslutning fra Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 13:

Udvalget anbefaler resultatkontrakten og finansieringsmodel 2.

Bjarne Lund Henneberg deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning

Klima-, Vækst og Udviklingsudvalgets indstilling anbefales.

Indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Bilag

Resultatkontrakt 2026 Rømø-Tønder Turistforening

Scenarie 2 kravspecifikation ØK august 2025

Punkt 19: Resultatkontrakt Tønder Erhvervsråd

00.17.20-Ø54-1-21

Beslutningstema

Der skal tages stilling til udkast til resultatkontrakt mellem Tønder Kommune og Tønder Erhvervsråd for 2026.

Historik

Af kommissoriet for aktør-effektanalyse på erhvervs- og turismeområdet fremgår, at der skal udarbejdes scenarier for fremtidig organisering af erhvervs- og turismefremmeindsatsen. Analysen har været behandlet i Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget samt i Økonomiudvalget. I august 2025 godkendte Økonomiudvalget de 3 scenarier. Scenarie 2 omhandler kravspecifikationerne for Tønder Erhvervsråd og Rømø-Tønder Turistforenings opgaveløsning for Tønder Kommune.

Sagsfremstilling

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget besluttede den 3. november, at forvaltningen skal udarbejde udkast til resultatkontrakt for 2026.

I udkastet er der taget udgangspunkt i kravspecifikationen, som er vedtaget af Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget. Både kravspecifikationen samt udkastet til resultatkontrakt har ophæng i Tønder Kommunes Erhvervs- og Turismestrategi.

Der er ligeledes taget udgangspunkt i aktør- og effektanalysens gennemgang af de forskellige aktørers opgaver. For eksempel at den specialiserede erhvervsservice varetages af Erhvervshus Syd, som årligt modtager et tilskud fra Tønder Kommune på knap 1,2 mio. kr.

Udover scenariet med kravspecifikationer har Økonomiudvalget vedtaget yderligere 2 scenarier. Der skal oprettes en afdeling til erhvervsservice i Tønder Kommune. Denne afdeling vil få ansvaret for kommunens samlede Erhvervs- og Turismestrategi. Afdelingen vil ligeledes stå for den direkte kontakt med kommunens virksomheder i forhold til myndighedsbehandlinger. Herudover vil afdelingen have ansvar for Tønder Kommunes dialog og samarbejde med øvrige offentlige aktører.

Der oprettes et erhvervsstrategisk forum. Forummet vil fungere som den primære rådgiver og sparringspart på erhvervs- og turismeområdet herunder strategi og indsatser. Indenfor rammerne af Erhvervs- og Turismestrategien skal Erhvervsstrategisk Forum bidrage med nye perspektiver, fokus, ressourcer og opbakning til indsatser og tiltag, som løfter det lokale erhvervsliv og de lokale rammevilkår for arbejdet. Det vil desuden fungere som rådgivende organ for borgmesteren og Kommunalbestyrelsen i Tønder Kommune.

Disse nye tiltag omfatter opgaver som i dag i større eller mindre grad udføres af Tønder Erhvervsråd. Der er derfor tale om et vist opgavefrald.

I 2020 blev der indgået en samarbejdsaftale mellem Tønder Kommune og Tønder Erhvervsråd. Aftalen beskriver rammerne for samarbejdet, blandt andet hvad Tønder Kommune stiller til rådighed for Tønder Erhvervsråd herunder lokaler Vestergade 9 (Digegrevens Hus) samt drift af disse. Aftalen er vedlagt som bilag.

Tre forskellige scenarier for at honorere Tønder Erhvervsråd for effektivering af resultatkontrakten:

1: Et grundtilskud på 2 mio. kr. for opgaverne i resultatkontrakten samt yderligere 500.000 kr. i tilskud til yderligere erhvervsudvikling efter nærmere aftale, herunder finansiering af aftalte projekter. Samlet 2,5 mio. kr. i tilskud.

2: Et grundtilskud på 2,25 mio. kr. for opgaverne i resultatkontrakten samt yderligere 500.000 kr. i tilskud til yderligere erhvervsudvikling efter nærmere aftale, herunder finansiering af aftalte projekter. Samlet 2,75 mio. kr. i tilskud.

3: Uændret grundtilskud som i 2025. Samlet 2.972 mio. kr. i tilskud.

Økonomi

Tønder Erhvervsråd modtager i 2025 et tilskud på 2.972 mio. kr. Værdien af samarbejdsaftalen mellem Tønder Kommune og Tønder Erhvervsråd udgør ca. 867.000 kr. årligt. Dette dækker primært husleje og drift af Vestergade 9 (Digegrevens Hus).

Lovgrundlag

Erhvervsfremmeloven og kommunalfuldmagten

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at udkast til resultatkontrakt anbefales,
at udvalget vælger finansieringsmodel, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget.

Beslutning fra Klima-, Vækst og Udviklingsudvalget, den 1. december 2025 pkt. 14:

Udvalget anbefaler resultatkontrakten og finansieringsmodel 1 med den ændring, at der kan søges op til yderligere 1 mio. kr. i tilskud til yderligere erhvervsudvikling efter nærmere aftale, herunder finansiering af aftalte projekter.

Bjarne Lund Henneberg deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning

Klima-, Vækst og Udviklingsudvalgets indstilling anbefales med den tilføjelse, at ordningen gælder fra 1. januar 2027. Dialogen med Tønder Erhvervsråd om opgavefordelingen fortsætter.

Indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Bilag

Resultatkontrakt 2026 Tønder Erhvervsråd

Samarbejdsaftale med Tønder Erhvervsråd

Tønder Erhvervsråd økonomi samarbejdsaftale

Scenarie 2 kravsspecifikation ØK august 2025

Punkt 20: Beskæftigelsesplan 2026 efter høring

15.00.00-P15-1-25

Beslutningstema

I denne sag skal Tønder Kommunes Beskæftigelsesplan 2026 til politisk godkendelse efter høring.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkedsudvalget har besluttet, at der årligt skal udarbejdes en beskæftigelsesplan for Tønder Kommune, som skal fungere som den overordnede strategiske ramme for kommunens beskæftigelsesindsats.

Arbejdsmarkedsudvalget har på den baggrund udarbejdet et oplæg til Beskæftigelsesplan 2026. Planen bygger videre på indsatsen fra 2025 og tager afsæt i de aktuelle lokale og nationale tendenser på arbejdsmarkedsområdet.

Beskæftigelsesplan 2026 fokuserer på følgende fire prioriterede hovedtemaer:

1. Unge – med særlig fokus på Ungeløftet Tønder og en styrket indsats for at få flere unge i uddannelse og job.
2. Arbejdskraft (Rekrutteringsservice) – med fokus på at understøtte virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft gennem en målrettet rekrutteringsservice.
3. Den inkluderende arbejdsplads – med fokus på at fremme mangfoldighed og rummelighed på arbejdsmarkedet.
4. Forebyggelse af sygefravær – med fokus på tidlig indsats og samarbejde med virksomheder om fastholdelse og trivsel.

Temaerne er udvalgt på baggrund af input fra et interessentmøde i juni 2025, og fra møder i *Partnerskabet for Fremtidens Arbejdskraft i Tønder Kommune*, hvor Arbejdsmarkedsudvalget to gange årligt mødes med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og handicaporganisationer.

Beskæftigelsesplanen for 2026 indeholder lokalpolitiske mål på beskæftigelsesområdet med udgangspunkt i de fire prioriterede temaer.

De lokalpolitiske mål:

- Alle ledige skal have en værdig sagsbehandling
- Antallet på offentlig forsørgelse skal udvikle sig bedre end i Syddanmark
- Udvikling af ungeindsatsen gennem Ungeløftet Tønder
- Adgang til kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne gennem samarbejde og opkvalificering
- Flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende
- Flere personer med handicap i beskæftigelse
- Hjælp til lønnede timer og en god start
- Ledige visiteret til fleksjobordningen skal hjælpes i fleksjob
- Forebyggelse af sygefravær gennem tidlig indsats

I Arbejdsmarkedsudvalgets ledelsesinformation vil der løbende følges op på status i forhold til måltallene, og udvalget vil derudover få en halvårlig opfølgning på Beskæftigelsesplanen.

Regeringen indgik i april 2025 en aftale om en større reform af beskæftigelsesindsatsen, der skal implementeres gradvist over de kommende år fra og med 2026. Reformen giver en ny ramme for beskæftigelsesindsatsen, og med denne får kommunerne større frihed til at tilrettelægge den lokale beskæftigelsesindsats, og der fjernes mange statslige proceskrav. Arbejdsmarkedsudvalget har prioriteret følgende seks pejlemærker for retningen på arbejdet med beskæftigelsesreformen.

1. Faglig frihed og tillid
2. Individuelle og håndholdte løsninger
3. Samarbejde med virksomheder
4. Resultatorientering frem for processtyring
5. Inklusion og social balance
6. Hurtig indsats for jobparate borgere og sygedagpengemodtagere

Beskæftigelsesplan 2026 vil blive sendt til endelig behandling i Kommunalbestyrelsen i december 2025.

Direktionen indstiller, 5. november 2025, pkt. 3:

at forslag til Beskæftigelsesplan 2026 godkendes,
at sagen sendes til høring i Handicaprådet, 60+ Seniorrådet og Tønder Unge- og Kulturråd, og
at Arbejdsmarkedsudvalget efterfølgende behandler høringssvarene i december 2025.

Beslutning fra Arbejdsmarkedsudvalget, 5. november 2025, pkt. 3:
Indstillingen godkendt.

Sagen genoptages

Beskæftigelsesplan 2026 har været i høring i 60+ Seniorrådet den 11. november 2025, Handicaprådet den 25. november 2025. Tønder Unge- og Kulturråd (TUK) har ikke haft mulighed for at have Beskæftigelsesplan 2026 i høring, da de først skulle gennemføre deres generalforsamling den 27. november 2025. Tønder Unge- og Kulturråd vil få mulighed for at komme med input til beskæftigelsesindsatsen i løbet af 2026.

60+ Seniorrådet tager Beskæftigelsesplanen 2026 til efterretning og bemærker, at indsatsen i ungeløftet for unge mellem 15-18 år er særlig positiv. Ydermere bakker 60+ Seniorrådet op om Arbejdsmarkedsudvalgets prioriterede pejlemærker, involverende proces for interessenter samt tematiserede indsatser.

Handicaprådet kan støtte beskæftigelsesplanen for 2026, med særlig fokus på at få flere unge i uddannelse og job, herunder også unge med fysiske eller psykiske funktionsnedsettelser, og den inkluderende arbejdsplads.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Arbejdsmarkedsudvalget behandler høringssvarene,

at Beskæftigelsesplan 2026 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Arbejdsmarkedsudvalget den 3. december 2025, pkt. 4:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Udkast til Beskæftigelsesplan 2026

Punkt 21: Kvalitetsstandard for servicelovsydelser 2026

27.36.00-P23-1-25

Beslutningstema

I denne sag skal Sundhedsudvalget godkende Pleje og Omsorgs kvalitetstandard for servicelovsydelser 2026.

Sagsfremstilling

I Økonomiaftalen 2025 for kommunerne og i den nye ældrelov, som trådte i kraft 1. juli 2025, fjernes proceskravet om at udarbejde kvalitetsstandarder, som kommunalbestyrelserne mindst én gang årligt skulle udarbejde for forebyggende hjemmebesøg, personlig og praktisk hjælp m.v., rehabiliteringsforløb samt kommunal genoptræning og vedligeholdende træning. Ved implementeringen af den nye ældrelov er der i overgangsperioden fortsat borgere, der tildeles støtte efter kvalitetsstandarderne på servicelovsydelser. 10 % af borgerne i Pleje og Omsorg er for nuværende visiteret efter Ældreloven og forløbspakker, men på sigt vil alle borgere overgå til forløbspakkerne.

Der er udarbejdet en kvalitetsstandard/beskrivelse for forløbspakkerne, som fremgår på Tønder Kommunes hjemmeside. Der er ikke lovkrav om kvalitetsstandarder for den hjælp, der udmøntes via Ældreloven, men derimod om en overordnet beskrivelse. Indholdet i forløbene tilpasses individuelt og beskrivelsen er derfor ikke udtømmende eller specifik.

For de borgere, der ikke tildeles støtte efter Ældreloven endnu er kvalitetsstandarderne fortsat gældende og skal derfor godkendes årligt. Der er ikke foretaget indholdsmæssige ændringer i kvalitetsstandarderne fra 2025.

Vicekommunaldirektøren indstiller, 3. november 2025, pkt. 4:

at Sundhedsudvalget godkender kvalitetsstandarden for 2026, og
at sagen sendes til høring i 60+ Seniorrådet og Handicaprådet, og
at Sundhedsudvalget behandler høringssvarene, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Sundhedsudvalget, den 3. november 2025, pkt. 4:

Kvalitetsstandarden sendes til høring i 60+ Seniorrådet og Handicaprådet.

Beslutning fra 60+ Seniorrådet, den 11. november 2025 pkt. 4:

60+ Seniorrådet tager kvalitetsstandarderne for servicelovsydelser for 2026 til efterretning.

Inger Lauridsen deltog ikke i møde og derfor ikke i behandlingen af punktet.
Allan Poulsen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Beslutning fra Handicaprådet, den 25. november 2025 pkt. 6:

Handicaprådet kunne ønske sig en pixiudgave af kvalitetsstandarderne således at borgeren har mulighed for at få begge dele.

Lisbeth Bang Pedersen, Jan Fogh, Finn P. Hansen og Marieke Heimburger deltog ikke i mødet.

Flemming Gjelstrup deltog som stedfortræder.

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at Sundhedsudvalget godkender kvalitetsstandarden for 2026, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Sundhedsudvalget den 1. december 2025, pkt. 7:

Indstillingen anbefales.

Mette Bossen Linnet deltog ikke i behandling af punktet.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Pleje og Omsorgs kvalitetsstandarder 2026

Punkt 22: Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til Tønnisgård - Dannet af Havet

20.13.00-G01-1-24

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om godkendelse af anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til etablering af et nyt formidlingscenter ved Tønnisgård.

Historik

I december 2024 blev det offentliggjort at A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond donerer 44 mio. kr. til almene formål, som gør det muligt at opføre Naturcentret Tønnisgård på Rømø op i en international klasse.

Etablering af formidlingscentret har et samlet budget på 59 mio. kr. Udover donationen fra Møller Fonden bidrager Tønder Kommune og Tønnisgård med de resterende 15 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen har med budgettet for 2026 afsat samlet 10,000 mio. kr., fordelt med 2,500 mio. kr. i 2026, 2,500 mio. kr. i 2027 og 5,000 mio. kr. i 2028. Derudover har kommunalbestyrelsen tidligere tilkendegivet at give en kommunegaranti på 5,000 mio. kr.

Sagsfremstilling

Naturcentret Tønnisgård har i forbindelse med projektstart fremsendt en ansøgning, hvor de anmoder om udbetaling af tilskud på 2,500 mio. kr. til finansiering af udgifter til rådgiverhonorar, arkitektkonkurrence m.m.

Tønnisgård oplyser, at udbetalinger fra A.P. Møller Fonden først kan finde sted, når udgifterne er afholdt.

Økonomi

På investeringsoversigten er der afsat et rådighedsbeløb på 2,500 mio. kr. i 2026, 2,500 mio. kr. i 2027 og 5,000 mio. kr. i 2028

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at der gives en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 2,500 mio. kr. til etablering af formidlingscenter ved Tønnisgård, og at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Ansøgning om udbetaling af tilskud

Punkt 23: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-G10-13-25

Punkt 24: Underskriftsark

00.22.00-P35-5-24

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

Beslutning

-